

18.11.2020

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

az eljárási szabályzat 112. cikkének (2) és (3) bekezdésével és (4) bekezdésének c) pontjával összhangban benyújtva

a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a vizes élőhelyeken és azok környékén használt sörétben található ólom tekintetében történő módosításáról szóló bizottsági rendeletre irányuló javaslatról
(D064660/06 – 2020/2771(RPS))

Marco Dreosto, Silvia Sardone, Simona Baldassarre, Catherine Griset, Laura Huhtasaari, Danilo Oscar Lancini, Sylvia Limmer, Joëlle Mélin, Luisa Regimenti, Markus Buchheit, Marco Campomenosi, Roman Haider, Herve Juvin, Jean-Lin Lacapelle, Gilles Lebreton, Thierry Mariani, Georg Mayer, Jérôme Rivière, André Rougé, Harald Vilimsky, Marco Zanni
on behalf of the ID Group

**Az Európai Parlament állásfoglalása a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a vizes élőhelyeken és azok környékén használt sörétben található ólom tekintetében történő módosításáról szóló bizottsági rendeletre irányuló javaslatról
(D064660/06 – 2020/2771(RPS))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet XVII. mellékletének a vizes élőhelyeken és azok környékén használt sörétben található ólom tekintetében történő módosításáról szóló bizottsági rendeletre irányuló javaslatra (D064660/06),
- tekintettel a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹ (a továbbiakban: a REACH-rendelet) és különösen annak 68. cikke (1) bekezdésére,
- tekintettel a REACH-rendelet 133. cikkében említett bizottság 2020. szeptember 3-i véleményére,
- tekintettel a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozat 5a. cikke (3) bekezdésének b) pontjára²,
- tekintettel eljárási szabályzata 112. cikkének (2) és (3) bekezdésre és (4) bekezdésének c) pontjára,

A korlátozás hatálya

- A. mivel a Bizottság felkérte az Európai Vegyianyag-ügynökséget (ECHA), hogy nyilvánítson véleményt az afrikai-eurázsiai vándorló vízimadarak védelméről szóló megállapodással (AEWA) összefüggésben, amely előírja a szerződő felek számára, hogy a lehető leghamarabb, fokozatosan meg kell szüntetniük az ólomsörétek használatát a vizes élőhelyeken folytatott vadászat során; mivel 23 tagállam már rendelkezik az ólomsörétek vizes élőhelyeken történő használatáról szóló jogszabályokkal, és a többi tagállam nem rendelkezik az ilyen jogszabályok végrehajtásához szükséges infrastruktúrával; míg a bizottsági rendelettervezet nem tesz

¹ HL L 396., 2006.12.30., 1. o.

² HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

semmilyen különbséget a vadfajok vagy a lövészet céljai között, ehelyett jelentősen kiszélesíti a korlátozás hatályát, és olyan új elemeket vezet be, amelyekkel az ECHA véleménye³ nem foglalkozott megfelelően;

- B. mivel a Bizottság úgy véli, hogy a végrehajtás javítása érdekében, valamint tekintettel arra, hogy a végrehajtó hatóságok nehezen tudják a vadászokat elfogni a sörét tényleges kilövése során, a korlátozásnak ki kell terjednie az ólomsörét vizes élőhelyeken folytatott vadászat során történő „birtoklására” is, függetlenül attól, hogy a sörétet ténylegesen a vizes élőhelyen használják-e; mivel számos vadász vagy lövész számára elkerülhetetlen, hogy lövészet közben vizes élőhelyeken haladjon át, ezáltal tulajdonképpen a vizes élőhelyeken túlra is kiterjesztve a tilalmat, kizárólag a végrehajthatóság indokával; mivel a végrehajtás megkönnyítését nem szabad az uniós polgárok alapvető jogait szűkítő, aránytalan korlátozás indokául elfogadni;

A vizes élőhelyek meghatározása

- C. mivel a vizes élőhelyek fogalommeghatározása kulcsfontosságú tényező a javasolt korlátozás végrehajthatóságának megállapítása szempontjából, és a korlátozás hatálya nem lehet kétértelmű vagy a kockázat szintjéhez képest aránytalan; mivel a nemzetközi jelentőségű vadvizekről szóló egyezmény (Ramsari Egyezmény) értelmében az élőhelyek kijelölésére használt fogalommeghatározás szerint a vizes élőhelyek – mérettől függetlenül méretüktől – magukban foglalnak minden vízterületet (legyen az állandó vagy ideiglenes, természetes vagy mesterséges mocsár, láp vagy tőzegláp), ami túl tágan értelmezhető, és kétértelművé teszi a sörétben található ólomra vonatkozó korlátozás alkalmazását, mivel a lövészek nem tudják megbízhatóan azonosítani ezeket a vízterületeket, amikor ismeretlen terepen vannak, vagy ha a víz nem látható, vagy állandó, illetve ha tőzeglápon tartózkodnak stb.;
- D. mivel 23 tagállam már rendelkezik az ólomsörét vizes élőhelyeken történő használatáról szóló jogszabályokkal, de a végrehajthatósággal és a megfeleléssel kapcsolatos problémák miatt egyik sem alkalmazza a vizes területek Ramsari Egyezményben szereplő meghatározását; mivel az ECHA nem javasolta a vizes élőhelyek Ramsari Egyezmény szerinti teljes meghatározásának alkalmazását, mivel annak a REACH-rendelet szerinti alkalmazása túl nehézvé válna; mivel a Bizottság a vizes élőhelyek Ramsari Egyezmény szerinti meghatározásának megfelelő indokolás nélküli használatát javasolja a korlátozáshoz, ami jogbizonytalanságot okoz a lövészek számára, és megnehezíti a korlátozás végrehajtását, és sok esetben *de facto* tilalomná teszi a korlátozást;

A vizes élőhelyeken túli pufferzónák

- E. mivel a pufferzónákat, amelyekben a sörétkilövés teljes mértékben tilos, csak nagyon kevés tagállamban használják jól meghatározott, egyértelműen körülhatárolt vizes élőhelyeken; mivel az ECHA a véleményében nem ajánlotta a pufferzónákat, mivel úgy ítélte meg, hogy elegendő korlátozni az ólomsörét kilövését akkor, „ha a kilőtt sörét egy

³ Az ECHA kockázatértékelési bizottsága 2018. március 9-i véleménye és társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottsága 2018. június 14-i véleménye a XV. melléklet szerinti dokumentációról, amely a sörétben található ólom korlátozását javasolja, <https://echa.europa.eu/documents/10162/07e05943-ee0a-20e1-2946-9c656499c8f8>.

vizes élőhelyen esne le”; következésképpen az ECHA társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottsága (SEAC) nem értékelt a pufferzónák társadalmi-gazdasági hatásait vagy arányosságát;

- F. mivel a Bizottság bármilyen alátámasztó bizonyíték nélkül egy 400 méteres pufferzónát foglalt bele rendelettervezetébe, amelyet később a végrehajtás javítása érdekében 100 méteres pufferzónává módosított; mivel a lövészek számára lehetetlen a pufferzónák azonosítása ismeretlen terepen, látható vagy állandó víz hiányában stb., ami aránytalanul teszi a korlátozást, és sok esetben *de facto* tiltást jelent; mivel a pufferzónák bevezetése jogbizonytalanságot teremt a lövészek és a végrehajtásért felelős tisztviselők számára egyaránt, ugyanakkor túllépi az ECHA számára az ólomsörétek vizes élőhelyeken történő betiltása következményeinek értékelésére adott megbízatást;

Szabadtéri lőterek

- G. mivel a vadászok és céllövészek által használt szabadtéri lőterek általában víz közelében helyezkednek el, és e lőterekkel nem foglalkozik megfelelően a bizottsági rendelettervezet; mivel a szabadtéri lőterekre vonatkozó környezetvédelmi engedélyk annak biztosítására használhatók fel, hogy figyelemmel kísérjék és ellenőrizzék a környezeti kockázatokat, miközben legalább egy tagállamban ezeket az engedélyeket jogszabály írja elő; mivel a bizottsági rendelettervezet nem zárja ki a rendelet hatálya alól a korlátozás alá vont területen belül található szabadtéri lőtereket, ami zavart okoz azzal kapcsolatban, hogy a szabadtéri lőtéren folytatott gyakorló lövészetet is korlátozzák-e, így ebben az esetben még a hivatásos és az olimpiai sportolók is akadályoztatva lesznek abban, hogy sportlövészeti ágazatukat gyakorolják, és abban versenyezzenek;
- H. mivel a lőtéren folytatott gyakorló lövészet általában nagyszámú lövéssel jár, ezeken a területeken ellenőrzik a szennyeződés kockázatát, ugyanakkor az ólomsörét más megfelelő anyagokkal való helyettesítésének költsége aránytalanul magas lenne; mivel az ólomsörét más anyagokkal való helyettesítése nem kívánatos környezeti következményekkel járhat, amelyeket az ólomsörét korlátozása előtt alaposan meg kell vizsgálni; mivel az acélsörétre való átállás számos lőtéren jelentős infrastrukturális munkálatokat igényelne, és a társadalmi-gazdasági elemzés nem terjedt ki egy ilyen átalakítás költségére; mivel a javasolt korlátozási területen belüli szabadtéri lőtereken használt ólomsörét betiltásának minden társadalmi-gazdasági következményét alaposan meg kell vizsgálni még a tilalom előtt, a korlátozás arányosságának megállapítása érdekében;

Állatjólét és biológiai sokféleség

- I. mivel az alternatív termékek sűrűsége és keménysége eltérő, ami a mozgási energia kevésbé hatékony átvitelét eredményezi; mivel ez a vadászat mesterségével és gyakorlatával összeegyeztethetetlen, halált nem okozó, illetve az állatok fokozott szenvedésével járó sebeket okoz;
- J. mivel a volfrámot kezdetben stabilnak tekintették a környezetben, és ezért támogatták az ólom alternatívájaként való használatát a lőszerekben; mivel a közelmúltban készült tanulmányok a volfrám talajban és ivóvízforrásokban történő eloszlásáról és

megjelenéséről számoltak be, ami növeli az emberi kitettség kockázatát⁴, és kérdéseket vet fel a biológiai sokféleségre gyakorolt hatásaival kapcsolatban; mivel az ólomsörét vizes élőhelyeken történő használata jelenleg az Unióban ólomsöréttel végzett összes lövés 8–10%-át teszi ki; mivel az ólomsörétek többségét a sportlövészetben és szárazföldi környezetben folytatott vadászat során használják, és mivel a raktáron lévő sörétállományok az elkövetkező években sem veszítik el értéküket;

- K. mivel a sima csövű fegyverekhez acélapapú, műanyag szoknyás lövedék használata szükséges, amely *de facto* megtalálható a környezetben;

Technikai kérdések

- L. mivel az ólomot helyettesítő anyagokat használó fegyverek nagyobb kopásnak, elhasználódásnak és nyomásnak vannak kitéve, ami több lőszer használatához, több nem halálos sérülést eredményező pontatlansághoz vezethet, és növelheti a tulajdonosok költségeit;
- M. mivel az acélsörét költséges és szennyező gyártási folyamatokat tesz szükségessé, szinte kizárólag Kínában; mivel a söréttornyok ólomlőszer előállításra való felhasználásának folyamata tiszta, és ezek a létesítmények nagyrészt az Unióban találhatók; mivel a lőszergyártási kapacitást stratégiai jelentőségűnek kell tekinteni az Unión belüli termelés és foglalkoztatás fenntartása céljából;

Költségek

- N. mivel a REACH-rendelet 68. cikkének (1) bekezdése szerint a Bizottság határozatának figyelembe kell vennie a korlátozás társadalmi-gazdasági hatását, beleértve az alternatívák rendelkezésre állását is; mivel míg az ólom- és acélsörét jelenleg megfizethető ára hasonló, a bizmut- és volfrámalapú sörétpatronok körülbelül négyszer-öttször drágábbak – és ez valószínűleg így is marad –, mint az ólomot és acélt helyettesítő anyagok; mivel a bizottsági rendelettervezet megállapítja, hogy „a javasolt korlátozás költségét elsősorban a vadászok viselnék, és hogy a vadászok költségeinek növekedése pedig észszerű mértékű lenne”, de nem vizsgálja sem a korlátozás tényleges hatályát, sem a vadászaton kívüli egyéb lövészetre gyakorolt gazdasági hatását, amelyek mindegyike visszatartó erejű lenne; mivel több mint meglepő, hogy az ECHA által készített, a XV. melléklet szerinti korlátozásról szóló jelentésben szereplő árbecslés kizárólag brit gyártók termékein alapul; mivel nem valószínű, hogy az acélsöréteknek az említett jelentésben az ECHA által előre jelzett árcsökkenése bekövetkezne, miután az acélsörétek mennyisége az acélpiachoz képest elhanyagolható;
- O. mivel a sportlövészek az edzéseken általában elég sok lövést adnak le, és a sörétekben található helyettesítő anyagok ára és elérhetősége elsősorban ezeket a lövészeket érintené; mivel nem mindig lehetséges vagy megvalósítható az acélsörét használata, sőt, bizonyos sportlövészeti ágazatokban tilos versenyen használni, így e sportok gyakorlóinak nem áll rendelkezésére megfizethető alternatíva, ha az ólomsörét használatát korlátoznák; mivel a Bizottság nem veszi figyelembe a nem módosítható és

⁴ Wasel, O., Freeman, J.L., 'Comparative Assessment of Tungsten Toxicity in the Absence or Presence of Other Metals', *Toxics* 2018, 6(4), 66.

ezért acélsöréttel nem használható sörétes puskák cseréjének költségeit;

- P. mivel a korlátozás által érintett sportlövészek költségeiről nem áll rendelkezésre becslés; mivel néhány szabadtéri lőtéren módosításokra van szükség az ólomsörét egyetlen megfizethető alternatívájával, az acélsöréttel történő lövészet lehetővé tétele érdekében, ugyanakkor az acél is problematikusvá válhat annak talajra gyakorolt hatása miatt; mivel mindezen tényezőknek és a tagállamokban felmerülő végrehajtási költségeknek szerepelniük kellett volna a társadalmi-gazdasági elemzésben;

Átmeneti időszak

- Q. mivel bár a bizottsági rendelettervezet elismeri, hogy a javasolt korlátozás miatt bizonyos sörétes puskák módosítására van szükség, nem veszi figyelembe, hogy a sörétes puskák vizsgálatára szolgáló infrastruktúra (fegyverek és lőszer vizsgálatára kijelölt szervezetek) csak 11 európai országban áll rendelkezésre⁵; mivel megfelelően hosszú átmeneti időszakra van szükség ahhoz, hogy a termelőknek elegendő idejük legyen az alternatív sörétek tekintetében a termelési kapacitás növelésére, a raktáron lévő ólomsörétek értékesítésére és felhasználására, valamint szükség esetén a sörétes puskák módosítására, különösen azokban a tagállamokban, amelyek nem rendelkeznek a módosításokhoz szükséges infrastruktúrával;
- R. mivel az acélsörét használata számos lőtéren környezetvédelmi okokból tilos, és az átmeneti időszaknak elég hosszúnak kell lennie ahhoz, hogy ezt a tényt figyelembe lehessen venni; mivel az ECHA az érdekelt felek visszajelzései alapján 36 hónapos átmeneti időszakot javasolt, amelyet a bizottsági rendelettervezet mindössze 24 hónapra csökkentett;

Jogszerűség és végrehajthatóság

- S. mivel az uniós jognak érthetőnek és végrehajthatónak kell lennie; mivel ebben az esetben fennáll a valós lehetősége annak, hogy a vizes élőhelyek – köztük a pufferzónák – gazdasági szereplők általi megfelelő azonosításával kapcsolatos nehézségek, valamint a vizes élőhelyeken és azok környékén az ólomsörétek használatával és birtoklásával kapcsolatos egyértelműség hiánya miatt növekszik a jogviták száma; mivel a szabályok alkalmazhatóságával kapcsolatos bizonytalan körülmények között elszaporodnának a tilalom hatályával kapcsolatos bizonytalan és bonyolult helyzetek;
- T. mivel a bizottsági rendelettervezet azon rendelkezése, amely megtiltja az ólomsörét pusztá birtoklását a korlátozás alá eső területen, sértené az ártatlanság véelmét és a polgárok védelemhez való jogát; mivel a bizonyítási teher Bizottság által javasolt megfordítása összeegyeztethetetlen a jogállamiság elvével, ezért az esetleges jogsértésnek valójában a tiltott sörét használatára, nem pedig annak feltételezett használatára kell vonatkoznia;
- U. mivel a tagállamokban az önkéntes természetgazdálkodásban eddig részt vevő vadászok úgy érezhetik, hogy a bizottsági rendelettervezet oly mértékben zaklatja és alaptalanul vádolja meg őket, hogy az veszélyezteti a nemzeti közigazgatással a természeti

⁵ Ausztria, Belgium, a Cseh Köztársaság, Finnország, Franciaország, Németország, Magyarország, Olaszország, Szlovákia, Spanyolország és az Egyesült Királyság.

környezettel való gazdálkodás, az idegen fajok ellenőrzése és számos tagállamban a vadászokra bízott hasonló tevékenységek terén folytatott együttműködésüket;

- V. mivel ugyan az emberek esetében az ólom fogyasztásának nincs biztonságos szintje, és a REACH-rendelet egyik célja az emberi egészség védelme, a vadhús fogyasztása sehol sem tilos az Unióban; mivel míg a sörét nyomokban ólmot hagyhat a vadhúsban, a hús sörét által szennyezett részét általában eltávolítják és nem fogyasztják, így elhanyagolható az emberi egészségre jelentett kockázat;
1. ellenzi a Bizottság rendelettervezetének elfogadását;
 2. úgy véli, hogy a Bizottság rendelettervezete túllépi a REACH-rendeletben meghatározott végrehajtási hatásköröket;
 3. úgy véli, hogy e bizottsági rendelettervezet nem tartja tiszteletben az arányosság elvét;
 4. felhívja a Bizottságot, hogy vonja vissza a rendelettervezetet, és haladéktalanul nyújtson be új tervezetet a bizottságnak;
 5. úgy véli, hogy a jogbiztonság és a végrehajthatóság biztosítása érdekében minden új korlátozásnak gyakorlatiasnak és arányosnak kell lennie, ki kell zárnia az olyan lőtereket, ahol már ellenőrzik a lehetséges kockázatokat, és a vizes élőhelyek tekintetében világos és egyértelmű fogalommeghatározást kell tartalmaznia, az alkalmazási kört a víztestekre korlátozva;
 6. úgy véli, hogy az intézkedés arányosságának biztosítása érdekében minden új korlátozást új kockázatértékelésnek és alapos társadalmi-gazdasági elemzésnek kell kísérnie, figyelembe véve a tervezett korlátozás teljes alkalmazási körét;
 7. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.